



EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.9.2022
COM(2022) 476 final/2

2022/0293 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1348, millega antakse Horvaatia
Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks
COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Nõukogu määruses 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud töötaja kavasad või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

6. augustil 2020 taotles Horvaatia liidult finantsabi ning nõukogu andis Horvaatiale finantsabi 25. septembril 2020. aastal nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1348 eesmärgiga täiendada riiklike meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja tegeletakse sotsiaal-majanduslike tagajärgedega, mille puhang on toonud kaasa töötajate jaoks.

25. juulil 2022 taotles Horvaatia TERA määruse alusel uuesti liidu finantsabi.

Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 konsulteeris komisjon Horvaatia ametiasutustega veendumaks, et Horvaatia tööturumeetmetega otseselt seotud tegelikud kulutused on COVID-19 pandeemia tõttu järsult ja oluliselt suurenenud. Eelkõige puudutab see olemasolevaid meetmeid, millele on osutatud nõukogu rakendusotsuses (EL) 2020/1348:

a) meede, millega kaasrahastatakse töötajate palkasid ettevõtete puhul, mille tulud on võrreldes 2019. aastaga vähenenud, tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. 2020. aasta märtsi puhul on toetuse summaks määratud 3 250 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta ning alates 2020. aasta aprillist oli kuutoetuse summaks määratud 4 000 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta. Toetuse summa töötaja kohta jääb meetme kehtimise perioodil muutumatuks, kuid toetuskõlblikud sektorid muutuvad aja jooksul sõltuvalt majanduslikest tingimustest. Ajavahemikul 2020. aasta novembrist kuni 2021. aasta juunini said ettevõtted, kelle suhtes riiklike ametiasutuste otsuse alusel kohaldati liikumiskiiranguid, toetust iga täistööajaga töötaja kohta sõltuvalt liikumiskiirangu päevade arvust, kuid mitte rohkem kui 4 000 Horvaatia kuna ühe kuu kestnud liikumiskiirangu eest. Meede lõpetati 2022. aasta juuni lõpus;

b) meede, millega toetatakse ajutist töötaja vähendamist¹ ajavahemikus juunist 2020 detsembrini 2022 vähemalt 10 töötajaga ettevõtete puhul olenemata sektorist, tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. Meede võimaldab toetust anda kuni 2 000 Horvaatia kuna kuus töötaja kohta. Meedet on kavas kohaldada 2022. aasta detsembri lõpuni.

Horvaatia on esitanud komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Horvaatiale TERA määruse alusel finantsabi eespool nimetatud meetmete rakendamise toetamiseks.

¹ Igakuise kogutööaja (st kõigi töötajate töötunnid) vähenemine vähemalt 10 % võrreldes eelmise aasta sarnase kuuga ajavahemikus 2020. aasta juunist detsembrini. Alates 2021. aasta jaanuarist peab igakuise kogutööaja vähenemine olema võrreldes eelmise aasta sarnase kuuga vähemalt 20 %.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil 2020 võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates konkreetselt kindlaks rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuks jäämise eest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus (EL) 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teise kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhinnang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväarsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine,
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele, ning
- võla pikendamise võimalused.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2020/1348, millega antakse Horvaatia Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA),² eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

1. Horvaatia 6. augusti 2020. aasta taotluse alusel andis nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1348³ Horvaatiale finantsabi laenuna, mille maksimaalne summa on 1 020 600 000 eurot ja maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg 15 aastat ning mis on kättesaadav 18 kuu jooksul, et täiendada Horvaatia riiklikke jõupingutusi leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ning selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele.
2. Horvaatia pidi laenu kasutama selleks, et rahastada Horvaatia võetud lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, nagu on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1348 artiklis 3.
3. COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Horvaatia tööjõust. See on ikkagi kaasa toonud Horvaatia avaliku sektori kulutuste järsu ja olulise suurenemise seoses meetmetega, millele on osutatud rakendusotsuse (EL) 2020/1348 artikli 3 punktides a ja b.
4. COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Horvaatia on võtnud 2020., 2021. ja 2022. aastal, et ohjeldada puhangut ning leevendada selle sotsiaal-majanduslikke ja terviseiga seotud tagajärgi, on avaldanud ränka mõju riigi rahandusele. Horvaatia valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg olid 2020. aastal vastavalt 7,3 % ja 87,3 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning need vähenesid 2021. aasta lõpuks vastavalt 2,9 % ja 79,8 %ni Komisjoni 2022. aasta kevadprognoosi kohaselt on Horvaatia valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2022. aasta lõpuks eeldatavasti vastavalt 1,8 % ja 73,1 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2022. aasta suvise vaheprognoosi kohaselt suureneb Horvaatia SKP 2022. aastal 3,4 %.

² ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

³ Nõukogu 25. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1348, millega antakse Horvaatia Vabariigile määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras (ELT L 159, 20.5.2020, lk 1).

5. 25. juulil 2022 taotles Horvaatia liidult veel finantsabi summas 550 000 000 eurot, et 2020., 2021. ja 2022. aastal võetud riiklike meetmeid jätkuvalt täiendada, leevendamaks COVID-19 puhangu mõju ja selle puhangu sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajatele. Eelkõige pikendas ja muutis Horvaatia veelgi lühendatud töötaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, mis on esitatud põhjendustes 6–7.
6. Horvaatia kehtestas tööturuseaduse⁴ alusel meetme, millega kaasrahastatakse töötajate palkasid ettevõtete puhul, mille tulud on võrreldes 2019. aastaga vähenenud,⁵ tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. 2020. aasta märtsi puhul on toetuse summaks määratud 3 250 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta ning alates 2020. aasta aprillist oli kuutoetuse summaks määratud 4 000 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta. Toetuse summa töötaja kohta jääb meetme kehtimise perioodil muutumatuks, kuid toetuskõlblikud sektorid muutuvad aja jooksul sõltuvalt majanduslikest tingimustest. Ajavahemikul 2020. aasta novembrist kuni 2021. aasta juunini said ettevõtted, kelle suhtes riiklike ametiasutuste otsuse alusel kohaldati liikumispiiranguid, toetust iga täistööajaga töötaja kohta sõltuvalt liikumispiirangu päevade arvust, kuid mitte rohkem kui 4 000 Horvaatia kuna ühe kuu kestnud liikumispiirangu eest. Meetmega pikendatakse nõukogu rakendusotsuse (EL) 2020/1348 artikli 3 punktis a kirjeldatud meetet, nagu on ette nähtud Horvaatia tööhõiveameti haldusnõukogu 20. märtsi 2020. aasta otsusega, mida on muudetud 25. märtsil, 7. aprillil, 9. aprillil, 6. mail, 28. mail, 18. juunil, 25. juunil, 10. juulil ja 29. juulil, 7. septembril, 22. oktoobril, 4. novembril ja 4. detsembril 2020. Horvaatia tööhõiveameti tehtud hilisemad muudatused võeti vastu 2021. aasta 8. jaanuaril, 21. jaanuaril, 3. märtsil, 15. aprillil, 30. aprillil, 31. mail, 23. juulil, 25. augustil, 29. septembril, 15. oktoobril ja 4. novembril ning 2022. aasta 27. jaanuaril ja 31. mail tehtud otsustega⁶. Meede lõpetati 2022. aasta juuni lõpus.
7. Horvaatia kehtestas tööturuseaduse alusel ka meetme, millega on ette nähtud toetus ajutise töötaja vähendamise⁷ korral ajavahemikus juunist 2020 detsembrini 2022 vähemalt 10 töötajaga ettevõtete puhul olenemata sektorist, tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. Meede võimaldab toetust anda kuni 2 000 Horvaatia kuna kuus töötaja kohta. Meetmega pikendatakse nõukogu rakendusotsuse (EL) 2020/1348 artikli 3 punktis b kirjeldatud meetet, nagu on ette nähtud Horvaatia tööhõiveameti haldusnõukogu 29. juuni 2020. aasta otsusega, mida on muudetud 2020. aasta 10. juulil ja 22. oktoobril ning 2021. aasta 8. jaanuaril ja 2022. aasta 27. jaanuaril⁸. Meedet on kavas kohaldada 2022. aasta detsembri lõpuni.
8. Horvaatia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Horvaatia on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et avaliku sektori tegelikud kulud on alates 2020. aasta 1. veebruarist kuni 2022. aasta aprilli lõpuni suurenenud 2 220 567 523 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mida on

⁴ Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 118/18, 32/20.

⁵ Tulude vähenemise kriteerium on 2020. aasta märtsist maini 20 %, 2020. aasta juunist detsembrini 50 % ning alates 2021. aasta jaanuarist piisab üksnes sellest, et tulud peavad olema võrreldes 2019. aasta sarnase kuuga vähenenud.

⁶ Otsused on kättesaadavad aadressil: https://www.hzz.hr/o-hzz/upravno-vijece/upravno-vijece_sjednice-2021.php

⁷ Igakuise kogutööaja (st kõigi töötajate töötunnid) vähenemine vähemalt 10 % võrreldes eelmise aasta sarnase kuuga ajavahemikus 2020. aasta juunist detsembrini. Alates 2021. aasta jaanuarist peab igakuise kogutööaja vähenemine olema võrreldes eelmise aasta sarnase kuuga vähemalt 20 %.

⁸ Otsused on kättesaadavad aadressil: https://www.hzz.hr/o-hzz/upravno-vijece/upravno-vijece_sjednice-2021.php

võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks. See on järsk ja oluline suurenemine, sest see on ühtlasi seotud selliste olemasolevate riiklike meetmete pikendamise või muutmisega, mis on otseselt seotud lühendatud tööaja kava ja muude samalaadsete tööturumeetmetega, millega on hõlmatud oluline osa Horvaatia ettevõtjatest ja töøjõust. Horvaatia kavatseb suurenenud kulutusi rahastada 631 536 540 euro ulatuses liidu vahenditest ja 18 430 983 euro ulatuses oma vahenditest.

9. Komisjon on vastavalt määruse (EL) 2020/672 artiklile 6 Horvaatiaga konsulteerinud ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud kulutused on järsku ja oluliselt suurenenud otseselt lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmete tõttu, millele 25. juuli 2022. aasta taotluses osutati.
10. Seetõttu tuleks Horvaatiale anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgede leevendamiseks. Komisjon peaks tegema otsused osamaksete ja osade lõpptähtaegade, suuruse ning väljamaksmise kohta tihedas koostöös riiklike ametiasutustega.
11. Arvestades, et rakendusotsuses (EL) 2020/1348 osutatud abi kättesaadavuse periood on lõppenud, on täiendava finantsabi jaoks vaja uut abi kättesaadavuse perioodi. Rakendusotsusega (EL) 2020/1348 ette nähtud finantsabi kättesaadavuse perioodi pikendatakse 21 kuu võrra ning selle tulemusel peaks abi olema kättesaadav kokku 39 kuu jooksul alates rakendusotsuse (EL) 2020/1348 jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.
12. Horvaatia ja komisjon peaksid võtma käesolevat otsust arvesse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 osutatud laenulepingus.
13. Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige aluslepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike aluslepingu artikli 108 kohasest kohustusest teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtudest.
14. Horvaatia peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Horvaatia neid kulutusi teinud.
15. Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Horvaatia olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsust (EL) 2020/1348 muudetakse järgmiselt.

1. Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liit annab Horvaatiale laenu kuni 1 570 600 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 39 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Esimene osamakse tehakse siis, kui jõustub määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenuleping. Kõik edasised osamaksed tehakse vastavalt kõnealuse laenulepingu tingimustele, või kui see on asjakohane, siis, kui jõustub selle *addendum* või Horvaatia ja komisjoni vahel sõlmitud muudetud laenuleping, mis asendab esialgse laenulepingu.“

2. Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Horvaatia võib rahastada järgmisi meetmeid:

a) töökohtade säilitamise toetused COVID-19st mõjutatud sektorites vastavalt tööturuseaduse artiklitele 35 ja 36 ning vastavalt Horvaatia tööhõiveameti 20. märtsi 2020. aasta otsusele ja selle hilisematele muudatustele, mis on tehtud 25. märtsi, 7. aprilli, 9. aprilli, 6. mai, 28. mai, 18. juuni, 25. juuni, 10. juuli ja 29. juuli, 7. septembri, 22. oktoobri, 4. novembri ja 4. detsembri 2020. aasta otsustega. Horvaatia tööhõiveameti tehtud hilisemad muudatused võeti vastu 2021. aasta 8. jaanuaril, 21. jaanuaril, 3. märtsil, 15. aprillil, 30. aprillil, 31. mail, 23. juulil, 25. augustil, 29. septembril, 15. oktoobril ja 4. novembril ning 2022. aasta 27. jaanuaril ja 31. mail tehtud otsustega ning

b) vähendatud töötundidega seotud abi vastavalt tööturuseaduse artiklitele 35 ja 36 ning Horvaatia tööhõiveameti 29. juuni 2020. aasta otsusele ja selle hilisematele muudatustele 2020. aasta 10. juulil ja 22. oktoobril ning 2021. aasta 8. jaanuaril ja 2022. aasta 27. jaanuaril.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Horvaatia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*